

ATA BAY

HUKUK & DANIŞMANLIK

ÇALIŞIRKEN KORONAVİRÜS BULAŞAN ÖZEL GÜVENLİK GÖREVLİLERİNİN TAZMİNAT HAKLARI

Özel Güvenlik Görevlilerinin bu başlığa konu tazminat haklarının dayanağını genel olarak 4857 sayılı İş Kanunu ile 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu, özel olarak ise 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun oluşturur. Diğer bir deyişle çalıştığı sırada kendisine bulaşan Corona Virüsü nedeniyle cismani zarara uğrayan ÖGG'nin veya onun hak sahiplerinin hem 4857 sayılı İş Kanunu ile 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunundaki genel hükümler çerçevesinde hem de 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanundaki özel hükümler çerçevesinde tazminat isteme hakları vardır. Bu nedenle konu iki ana başlık altında anlatılacaktır.

A-) ÖZEL GÜVENLİK GÖREVLİSİNİN VEYA ONUN HAKSAHİBİNİN 4857 SAYILI İŞ KANUNU İLE 6098 SAYILI TÜRK BORÇLAR KANUNU KAPSAMINDA TAZMİNAT HAKKI.

- Corona virüsü etkisi ile iş göremezliğe uğrayan (sürekli veya geçici) ve hatta yaşamını yitiren Özel Güvenlik Görevlilerinin durumunun 5510 sayılı yasanın 13. Maddesinde tanımını bulan “İŞ KAZASI” olarak değerlendirilmesi ve bu kapsamda kendisine veya hak sahibi yakınlarına SGK tarafından iş kazası sigorta kolundan gelir bağlanması imkânı vardır.
- Corona virüsü etkisi ile işgöremezliğe uğrayan veya hatta yaşamını yitiren Özel Güvenlik Görevlileri veya onun hak sahibi yakınları yukarıda belirtilen bu gelir bağlanma hakkından faydalanmak için ilk olarak SGK ya başvuru yapmalı ve iş kazası sigorta kolundan kendisine gelir bağlanmasını talep etmelidir. SGK tarafından yapılan incelemede ilgilinin talebi reddolunur ise bu kez yapılması gereken iş “İŞ KAZASI TESPİT DAVASI” açmak olacaktır.
- İş kazası tespit davası sonunda sigortalının durumu mahkemece 5510 sayılı yasanın 13 maddesi kapsamında “İŞ KAZASI” olarak kabul edilir ve bu karar kesinleşirse SGK sigortalı (ÖGG) veya onun hak sahibine yukarıda açıkladığım gibi “iş kazası sigorta kolundan” gelir bağlayabilecektir. Bunun için sigortalının sürekli işgöremezliğinin %10 ve fazlası olması şarttır.

- Kendisine iş kazası nedeniyle gelir bağlanan ÖGG veya hak sahibi bağlanan bu gelirin doğmuş olan zararını karşılamadığı kanaatinde ise bu kez işverenine açacağı bir dava ile SGK'nın karşılamadığı zararların (maddi-manevi) tazminini işvereninden isteyebilecektir.
- Özel Güvenlik Görevlisi veya hak sahibinin işvereni aleyhine açtığı bu tazminat davasında mahkemeler öncelikle 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında bilirkişiden rapor alacaklardır. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun özellikle 4. ve 5. Maddelerinde işverenin iş sağlığı ve güvenliği konusundaki sorumluluğu oldukça ayrıntılı düzenlenmiş olup bu sorumluluğun dayanağı ise özünde kusur sorumluluğuna dayanmaktadır. Bu yasa kapsamında işverenlerce alınabilecek tedbirler ise:
  - ✓ Öncelikle, işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve tedarikçiden oluşan bir kriz ekibi oluşturmak ve yapılması gereken iş ve eylemlere ilişkin strateji belirlemek.
  - ✓ Corona virüs ve korunma yolları hakkında iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekiminin katılımı ile işçileri eğitmek.
  - ✓ İşyerinin faaliyet konusu, insan sirkülasyonu ve çalışanların birbirlerine yakınlık mesafelerine göre işçilere maske ve eldiven gibi koruyucu malzemeler temin ederek bunların kullanımını zorunlu tutmak ve denetimini sağlamak.
  - ✓ İş yeri hekimince işçilerin genel sağlık durumlarının düzenli periyodlarla kontrolünü sağlamak.
  - ✓ İş yerinin dezenfektasyonu için faaliyetler yürütmek.
  - ✓ İşçilerin kendilerinde ve aile bireylerinde karantina gerektiren şüpheli belirtilerin varlığı halinde mutlaka sağlık kuruluşuna haberdar etmeleri gerektiği ve bu süre zarfında işvereni bilgilendirerek, kesinlikle işyerini gelmemeleri konusunda onları sürekli uyarmak.
  - ✓ Yine yapılan işini niteliğine göre gerektiğinde iş durdurma, yavaşlatma ve işyeri kapatma dahil alınması gereken sair tedbirleri almak.

Olarak sayılabilir.

- İŞVEREN 6331 SAYILI YASA KAPSAMINDA TÜM ÖNLEMLERİ ALMIŞ OLSA BİLE KAÇINILMAZLIK KUSURU KAPSAMINDA CORONA VİRÜSÜNÜN DOĞURDUĞU NETİCELERDEN (İŞ KAZASINDAN) SORUMLULUĞU GÜNDEME GELEBİLİR.

B-) 5188 SAYILI ÖZEL GÜVENLİK HİZMETLERİNE DAİR KANUNUN KAPSAMINDA OGG ÇALIŞANLARININ TAZMİNAT HAKLARI.

- Özel Güvenlik Görevlisinin 5188 sayılı yasadaki kaynaklanan tazminat alacağına yasal dayanağını anılan yasanın 15. Maddesi oluşturur. Bu madde düzenlemesine

bakıldığında ise ÖGG çalışanlarının kamuda çalışanlar ve diğerleri olarak tasnif edildiği rahatça anlaşılmaktadır.

- Gerek kamuda çalışsın gerekse özel sektör çalışanı olsun ÖGG'nin veya onun kanuni mirasçılarının bu yasa da belirtilen tazminattan yararlanması için ilk şart zararlandırıcı olayın ÖGG'nin 5188 sayılı kanununun 7.maddesinde sayılan görevleri yerine getirirken meydana gelmesidir. Bu yönüyle yukarıda genel hükümlere göre istenebilecek iş kazası tazminatından bir ayrışma söz konusu olup genel hükümler çerçevesinde istenebilecek tazminatın sınırları çok daha geniştir.
- Gerek kamuda çalışsın gerekse özel sektör çalışanı olsun bu yasa da belirtilen tazminatı sadece özel güvenlik görevlisinin kendisi veya kanuni mirasçuları isteyebilecektir. Genel hükümlere göre istenebilen iş kazası tazminatından bu yönüyle de bir ayrışma söz konusu olup genel hükümlere göre açılacak tazminat davasında kanuni mirasçı olmayan kişilerin de tazminat hakları doğabilir.
- Özel sektör çalışanı ÖGG'ler ancak iş sözleşmelerinde veya TİS de kararlaştırılmış (belirtilmiş) ise buralarda çizilen sınırlar dahilinde tazminat alabilirler. Eğer ÖGG'nin bireysel iş e veya TİS'inde böyle bir tazminat kararlaştırılmamışsa 5188 sayılı yasaya dayanılarak cismani zarar nedeniyle bir tazminat istenemeyecektir. Ayrıca özel sektör çalışanı ÖGG'ler ile onların kanuni mirasçuları bir tazminat alırlarsa genel hükümlere göre açtıkları tazminat davasında önceden aldıkları bu tazminat mahsup edilecek yani hesaplanan tazminattan düşülecektir.
- Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan ÖGG'ler ile ölüm halinde onların kanuni mirasçuları ise bireysel iş sözleşmesi, toplu iş sözleşmesi veya 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümlerinde belirtilen tazminat miktarlarından hangisi yüksek ise o miktar tazminat alacaklardır. Diğer bir ifade ile bu kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanlar ile ölüm halinde onların mirasçuları bireysel iş sözleşmelerinde veya toplu iş sözleşmelerinde hüküm bulunmasa bile 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanununa göre tazminat alabilecekler, bireysel iş veya TİS hükümlerinde daha fazla tazminat öngörülmüşse bu tazminatı alacaklardır. Ayrıca bu kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan ÖGG'ler ile ölüm halinde onların kanuni mirasçuları bakımından genel hükümlere göre açtıkları tazminat davasında hesaplanacak tazminatlardan 5188 sayılı yasanın 15/3 maddesi dahilinde aldıkları tazminatın mahsubu (indirimi) gerekmeyecektir. Zira 5188 sayılı yasanın 15. Maddesinin yalnızca 1.fikrasında mahsup işlemi ayrıca ve açıkça belirtilmiş, böylelikle 1. Fıkra kapsamında değerlendirilmesi gereken özel sektör çalışanlarına mahsus bir indirim (mahsup) oluşturulmuştur.

ATABAY HUKUK & DANIŞMANLIK